

Nationaal Overzicht Drugslocaties 2023

Cannabis
Synthetische drugs
Heroïne
Cocaïne

Definitief

Versie 1.5

Versie datum 1 mei 2024

Rubricering: Intern en extern te verspreiden

« waakzaam en dienstbaar »

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Landelijk overzicht	4
3. Cannabis.....	9
3.1 Hennepkwekerijen	9
3.2 Hennepstekkerijen	9
3.3 Hennepdrogerijen	10
3.4 Growshops	10
4. Productielocaties synthetische drugs, heroïne en cocaïne.....	11
5. Opslaglocaties chemicaliën en/of hardware	12
6. Dumplocaties drugsafval.....	13

1. Inleiding

Deze rapportage voorziet in het landelijk overzicht aangetroffen cannabis, synthetische drugs, cocaïne en heroïne locaties. Dit zijn de locaties welke in 2023 zijn aangetroffen, afgezet tegen de voorliggende jaren. In deze rapportage wordt zowel per Nederlandse provincie als regionale politie-eenheid een overzicht gegeven van de aangetroffen:

- Hennepkwekerijen, stekkerijen, drogerijen en growshops;
- Productielocaties van synthetische drugs, cocaïne, heroïne en Nieuwe Psychoactieve Stoffen (NPS);
- Opslaglocaties van precursoren, chemicaliën en hardware t.b.v. de productie van drugs;
- Dumplocaties van drugsafval.

De hennepstekkerijen, drogerijen, growshops en de cocaïne versnijdingsplaatsen worden vanaf 2021 geteld en gemonitord. Van de voorliggende jaren zijn geen cijfers beschikbaar.

Het overzicht is samengesteld uit:

- Cognos rapportage hennepkwekerijen;
- Hennepkwekerijen rapportage 2023;
- Cognos rapportage afvaldumpingen drugs (Maatschappelijke Klasse M0111) ;
- Meldingen ontvangen via de Landelijke Faciliteit Ondersteuning Ontmantelen (LFO);
- Meldingen en aanvullingen ontvangen van de regionale politie-eenheden.

De incidenten worden door nationaal drugs experts inhoudelijk beoordeeld naar de ERISSP¹ en ERICES-criteria². ERISSP is een Europees meldprogramma voor productielocaties, opslaglocaties en dumplocaties van synthetische drugs, precursoren, NPS en heroïnelaboratoria. ERICES is een Europees meldprogramma voor cocaïne extractie- en versnijdingsplaatsen. Deze programma's zijn ontwikkeld door Europol en het EMCDDA³ in samenwerking met de lidstaten. Data uit deze programma's worden onder andere gebruikt voor het opstellen van het EU Drug (Markets) Report⁴. Incidenten met betrekking tot hennep zijn inhoudelijk beoordeeld door de politie-eenheidscoördinatoren hennep en door de portefeuille drugs in een landelijk overzicht vervat.

Wanneer een incident voldoet aan de criteria (zijn er voldoende indicatoren aanwezig om te stellen dat het incident druggerelateerd is), wordt deze opgenomen in dit landelijk overzicht. De beoordeling hangt samen met de informatie die uit de politiestructuren (BVI-B en Summ-IT) beschikbaar is voor de experts. Vooral bij incidenten rondom dumpingen is deze informatie schaars, waardoor veelal aannames worden gedaan op basis van kennis en inzicht. In sommige gevallen is de informatie zo summier dat incidenten onvoldoende beoordeeld kunnen worden. Dergelijke incidenten worden niet meegenomen in het landelijk overzicht.

Dit overzicht voorziet **niet** in inbeslagnames van eindproduct of stashlocaties (bijvoorbeeld aangetroffen MDMA-pillen, blokken cocaïne, hennep, gesmokkelde amfetamine).

¹ ERISSP: European Reporting on Illicit Synthetic Substance Production sites

² ERICES: European Reporting on Illicit Cocaine Extraction-Conversion Sites

³ EMCDDA: European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction

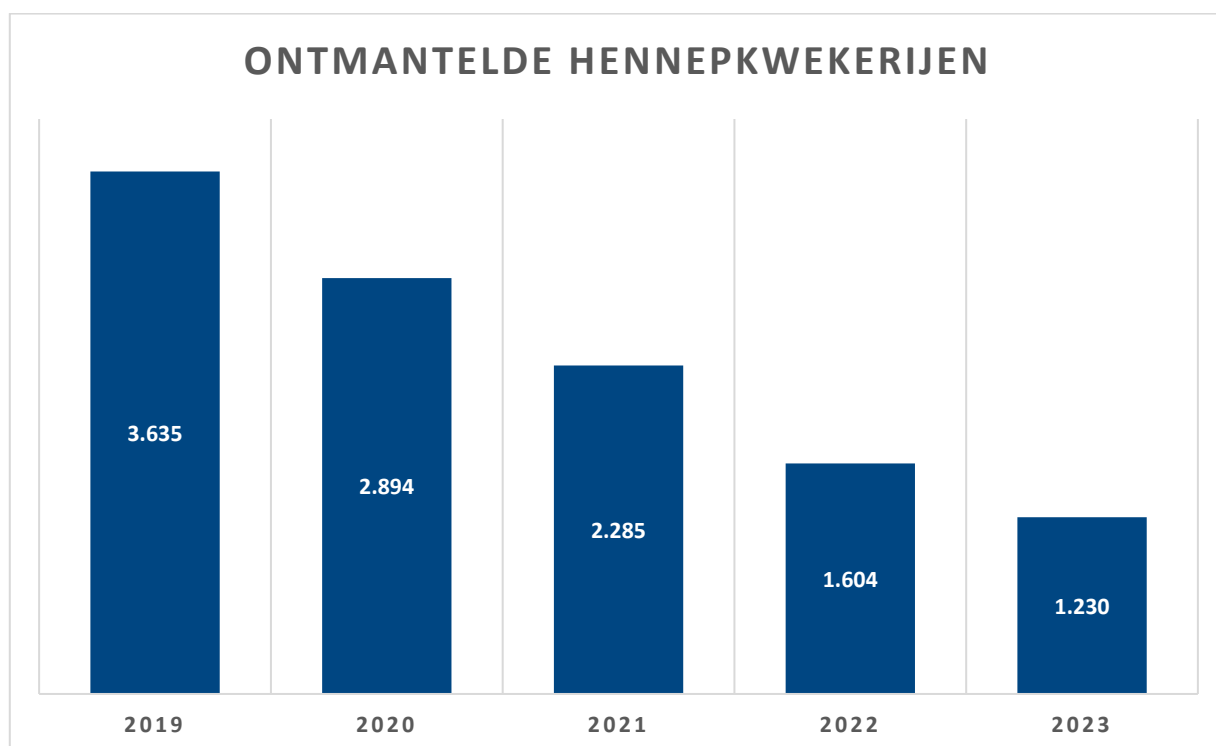
⁴ www.emcdda.europa.eu

2. Landelijk overzicht

Cannabis

In het jaar 2023 zijn er weer minder hennepkwekerijen ontmanteld dan het jaar daarvoor: van 1604 in 2022 naar **1230** hennepkwekerijen in **2023**. Het aantal ontmantelde hennepkwekerijen loopt al meerdere jaren terug. Dit jaar is de daling ten opzichte van vorig jaar wel minder dan in 2022. De meeste hennepkwekerijen zijn dit jaar ontmanteld in de eenheid Limburg, gevolgd door de eenheid Oost-Nederland waar de laatste jaren altijd de meeste kwekerijen werden ontmanteld. Waar in 2022 maar in één eenheid een stijging was te zien, was dat dit jaar in drie eenheden het geval: Noord-Holland, Midden-Nederland en Noord-Nederland. De eenheid Zeeland-West-Brabant, waar vorig jaar de enige stijging was te zien, rapporteert in 2023 de grootste daling.

Naast kwekerijen werd er in 2023 ook stekkerijen, drogerijen en growshops ontmanteld. Net als bij de hennepkwekerijen is hierin een daling te zien ten opzichte van 2022. In totaal werden **43 stekkerijen** ontruimd waarvan de meeste (12 stuks) in de eenheid Zeeland-West-Brabant. Daarnaast werden er **20 drogerijen** ontdekt waarvan 6 binnen de eenheid Amsterdam. Het aantal gesloten **growshops** staat in 2023 op **2** en bevonden zich allebei binnen de eenheid Den Haag.

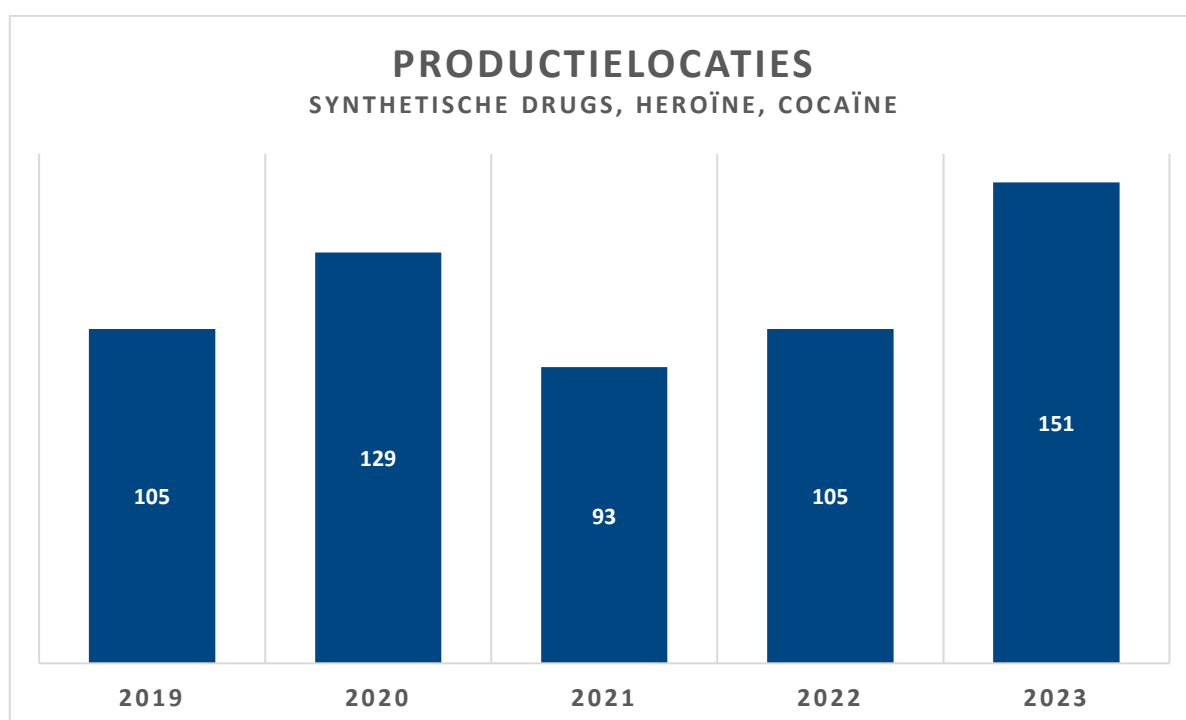

De afname in het aantal geruimde hennepkwekerijen is te verklaren door een aantal factoren. Een belangrijke factor blijft, net als voorgaande jaren, dat er binnen de regionale eenheden van de politie weinig capaciteit en prioriteit wordt gegeven aan het opsporen van hennepkwekerijen. Het aantal MMA-meldingen met betrekking tot hennepkwekerijen is in het jaar 2023 wel iets gestegen vergeleken met het jaar ervoor, echter zien we een veel grotere stijging van MMA-meldingen in relatie tot drugslabs.

Daarbij zijn er in het afgelopen jaar ook signalen dat hennep uit het buitenland geïmporteerd wordt, die ook de Nederlandse gebruikersmarkt bedient. Dit zou mogelijk (deels) de daling van het aantal kwekerijen kunnen verklaren.

Productielocaties synthetische drugs, heroïne & cocaïne

Productielocaties zijn plaatsen waar conversie, synthese, extractie, kristallisatie, tableteren, versnijden of verpakken plaatsvindt. Op een locatie kunnen één of meerdere van bovengenoemde processen plaatsvinden. Deze locaties kunnen variëren van klein (keukenlabs) tot zeer groot (industriële wijze). In 2023 zijn er in totaal **151 locaties** aangetroffen waar synthetische drugs, heroïne en/of cocaïne werden geproduceerd. Dit is een sterke stijging van **44 %** ten opzichte van 2022. Nog nooit werden er in Nederland in een jaar tijd zoveel productielocaties ontdekt en ontmanteld. De meeste productielocaties werden ontdekt in de provincie Zuid-Holland (40) gevolgd door Noord-Brabant (35). Meer specifiek binnen de politie-eenheden Rotterdam en Zeeland-West-Brabant. Binnen de provincie Friesland werd in 2023 geen enkele locatie aangetroffen. Daartegen zijn er in andere provincies juist meer locaties aangetroffen. In de provincies Utrecht, Overijssel en Drenthe is relatief een grote stijging te zien.

Het aantal productielocaties van cocaïne is nagenoeg gelijk gebleven, terwijl het aantal ontdekte locaties van synthetische drugs en heroïne zijn gestegen. Op **10 locaties** werd in 2023 een proces mbt de heroïne productie uitgevoerd. Ten opzichte van 2022, toen er 2 locaties werden ontdekt, is dit een grote stijging. De locaties betroffen in alle gevallen het versnijden en/of het persen van blokken heroïne. Op 3 locaties werd dit gecombineerd met cocaïne. Deze locaties werden allemaal aangetroffen in Zuid-Holland binnen de eenheid Rotterdam. Ook in voorgaande jaren werden heroïne locaties grotendeels aangetroffen in Zuid-Holland. De heroïne productie en -handel lijken zich te concentreren in deze regio. Gezien het feit dat in Nederland een kleine gebruikersmarkt voor heroïne bestaat, lijkt het erop dat de heroïne vanuit hier verder verhandeld wordt binnen Europa en verder. Nederland fungeert hierin als distributie hub waarbij hoge winsten te behalen zijn. Verwante soorten drugs als synthetische opioïden (fentanyl) worden tot op heden nauwelijks waargenomen. Er werd geen productielocatie van deze categorie stoffen aangetroffen. Verkoop van synthetische opioïden wordt incidenteel ontdekt bij online verkopers van NPS.

Locaties met betrekking tot de productie van cocaïne (**21 locaties**) werden net als in 2022 vooral aangetroffen in de provincie Zuid-Holland (14). Het vermoeden blijft bestaan dat de nabijheid van havens hierin een rol speelt.

Daarnaast werden er in Noord-Brabant (3), Noord-Holland (2), Limburg (1) en Overijssel (1) locaties met betrekking tot cocaïneproductie ontdekt. Het aantal ontdekte extractielocaties (11) is vergeleken met 2022 gedaald (17). Daarnaast werden er 10 locaties gevonden waar cocaïne werd versneden en/of geperst in blokken. Ten opzichte van 2022 (3) is dit een behoorlijke stijging. Gezien het feit dat de cocaïnemarkt stabiel lijkt (genoeg aanbod tegen een stabiele prijs) is het vermoeden dat naast de import van cocaïneblokken, criminele organisaties ook groot inzetten op de extractie van cocaïne uit dragermateriaal. De daling van het aantal ontdekte extractielocaties kan te maken hebben met de omstandigheid dat criminelen beter in staat zijn geweest om ontdekking te voorkomen.

In 2023 werd op **125** locaties een proces uitgevoerd met betrekking tot de productie van synthetische drugs. Synthetische drugs locaties werden in 2023 het meest aangetroffen in de provincies Noord-Brabant (32), Zuid-Holland (20) en Limburg (18). Ten opzichte van 2022 is het aantal ontdekte productielocaties van synthetische drugs met iets meer dan 50% gestegen. Nog nooit werden er in een jaar zoveel productielocaties van synthetische drugs ontdekt.

De productie van amfetamine lijkt stabiel te zijn gebleven ten opzichte van 2022: in beide jaren werden 38 locaties ontdekt waar deze drug werd geproduceerd. Daarnaast is er een scherpe daling van het aantal productielocaties van GHB. In heel 2023 zijn er maar 3 locaties gemeld (13 in 2022). Voor de andere drugsoorten geldt dat er in vergelijking met 2022 meer dan het dubbele aantal locaties werd aangetroffen. Zo werden 32 locaties met betrekking tot de MDMA-productie en 29 locaties voor methamfetamine gevonden. In 2022 was dit voor beide drugsoorten nog 15 locaties. Ook werden er afgelopen jaar 18 locaties ontmanteld waar grondstoffen (precursoren BMK & PMK) voor de productie van MDMA en (met)amfetamine werden omgezet. Deze stijging laat zien dat de vraag naar MDMA en methamfetamine onverminderd hoog is.

Daarnaast is er een grote stijging te zien in zogenaamde combinatie-labs. Deze locaties worden door criminele organisaties gebruikt om meerdere soorten drugs te produceren. In 2023 werden 21 van dit soort locaties ontdekt (in 2022 waren dit er nog 9). Een combinatie van MDMA, amfetamine en methamfetamine wordt het meeste aangetroffen. Dit ligt in het feit dat dezelfde grondstoffen en hardware gebruikt kunnen worden bij de productie van deze drie soorten drugs. Verder werden er in 2023 ook combinatie-labs gevonden waar cocaïne samen met MDMA en methamfetamine werd geproduceerd c.q. verwerkt. Ook de combinatie van cocaïne en heroïne werd 3 keer aangetroffen. Bovenstaande laat zien dat criminele organisaties in staat zijn om te schakelen tussen de verschillende soorten drugs naargelang de vraag.

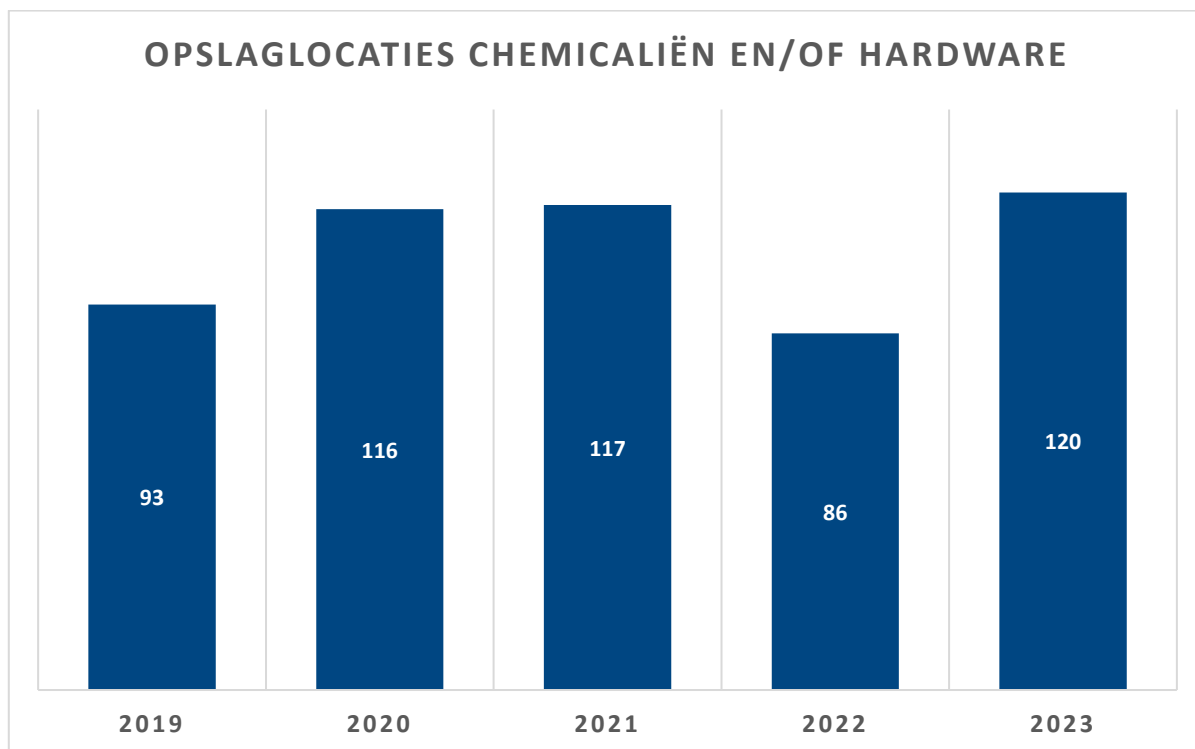
In 2023 werden er ook weer meer productielocaties gevonden waar men andere soorten drugs produceerde dan traditionele drugs als MDMA en (met)amfetamine. In 5 gevallen bleek het te gaan om de productie van clefedrone (4-CMC/3-CMC). Op 4 locaties werd er ketamine bewerkt tot grote kristallen.

Opvallend was een locatie waar men uit een grondstof Alpha-PVP oftewel "Flakka" trachtte te maken. Het leek hier te gaan om een productielocatie voor de regionale gebruikersmarkt.

Opslaglocaties chemicaliën en/of hardware

Opslaglocaties van chemicaliën en/of hardware variëren van groot naar klein. Zo worden er enerzijds grote loodsen gehuurd om duizenden liters chemicaliën op te slaan en anderzijds garageboxen met enkele tientallen liters. In 2023 werden in totaal **120 opslaglocaties** aangetroffen, een stijging van ongeveer 40% ten opzichte van 2022 (86). Op deze locaties worden chemicaliën en hardware opgeslagen die gebruikt worden voor verschillende productieprocessen. Zo kunnen bijvoorbeeld chemicaliën voor de productie van cocaïne en amfetamine samen opgeslagen staan. Dit impliceert dat de criminele organisaties zich bezighouden met verschillende soorten drugs.

Daarnaast zijn er ook criminele tussenhandelaren die verdienen aan de verkoop van de benodigde chemicaliën. Zij leveren op vraag de benodigde materialen.

De meeste opslaglocaties werden aangetroffen in de provincies Noord-Brabant (39), Zuid-Holland (27) en Noord-Holland (19). Dit komt overeen met het beeld van 2022. In de provincies Flevoland en Drenthe werden geen locaties aangetroffen waar chemicaliën en/of hardware stonden opgeslagen.

Transport

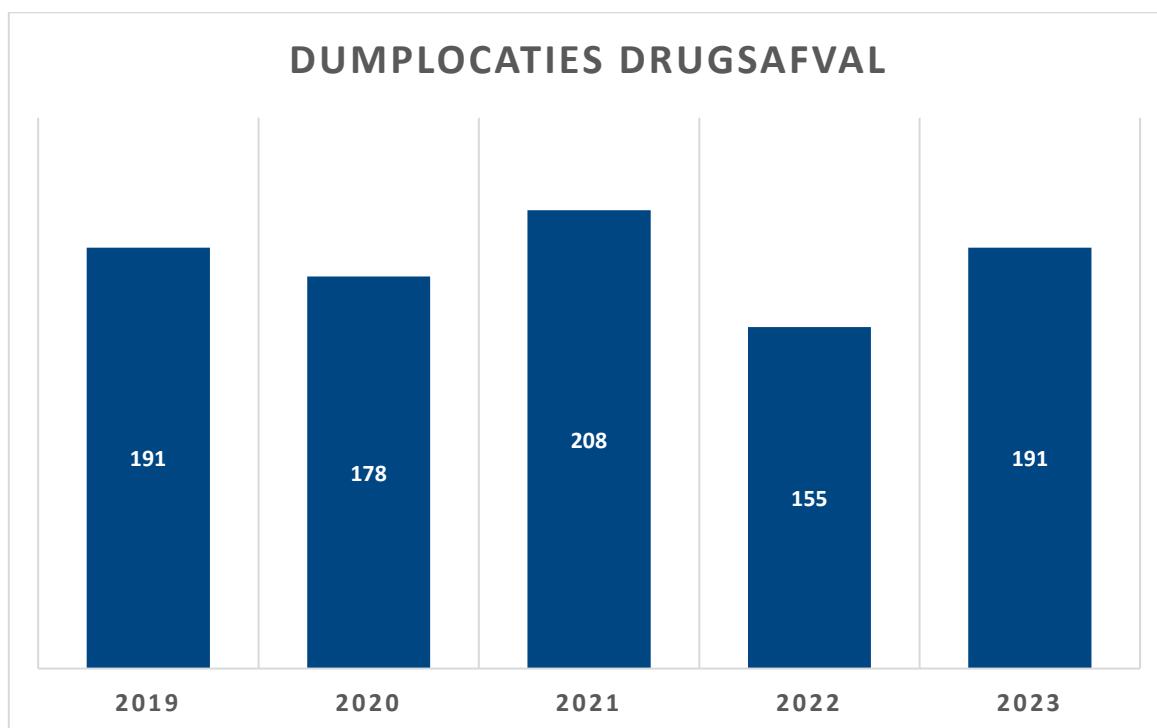
Achter het runnen van een productielocatie schuilt een hele logistieke keten. Chemicaliën, grondstoffen, deklading, hardware, afval en eindproduct dienen allemaal vervoerd te worden van en naar locaties van productie en opslag. Ieder jaar worden er tijdens reguliere verkeerscontroles en gerichte acties van dit soort transporten ontdekt. In 2023 werden **51 transporten** onderschept en de goederen in beslag genomen. In de meeste gevallen bleek het te gaan om vervoer via de weg. Met busjes werden dan bijvoorbeeld chemicaliën en hardware getransporteerd. Vooral met chemicaliën is dit niet zonder risico en dient men zich te houden aan strikte voorwaarden als gesteld in de Wet Vervoer Gevaarlijke Stoffen. Dergelijke wegtransporten werden door heel het land aangetroffen op zowel snel- als provinciale wegen. Daarnaast werden er door de Douane en distributiecentra van postpakketverzendende zendingen onderkend die na controle grondstoffen voor de productie van synthetische drugs bleken te bevatten. Deze grondstoffen waren per luchtvracht veelal afkomstig uit China.

Dumplocaties drugsafval

Dumpingen van drugsafval kunnen op verschillende wijze plaatsvinden. Zo worden er vaten en jerrycans gedumpt op landwegen en in de natuur, in het oppervlaktewater, in de bodem en zelfs in brand gestoken. Ook de omvang van een dumping kan sterk variëren. Van enkele tientallen liters tot duizenden. Daarnaast vinden er dumpingen plaats van lege verpakkingen; tientallen lege jerrycans en vaten blijven achter in de natuur.

Het blijft lastig om precies aan te geven wat voor afval er precies is gedumpt. Bij veel incidenten wordt er namelijk geen (forensisch) onderzoek uitgevoerd om te bepalen vanuit welk productieproces en drugsoort het afval afkomstig is. Het landelijk overzicht bestaat uit dumpingen rondom synthetische drugs, cocaïne en heroïne. Hennepafval is **niet** meegenomen.

In 2023 werden in totaal **191 dumpingen** ontdekt. Dit is een stijging van 23% ten opzichte van 2022. Deze stijging blijft wat achter met de stijging van het aantal ontdekte productielocaties. Dit ligt mogelijk in het feit dat criminele organisaties het afval, net als voorgaande jaren, in grote partijen achterlaten op productielocaties of in loods. Daarnaast gebruikt men vermoedelijk alternatieve wijze van dumpen wat buiten het zicht van de overheid blijft. Dumpingen in zogenaamde afvalputten, in oppervlaktewater of in het riool zijn de afgelopen jaren incidenteel aan het licht gekomen.

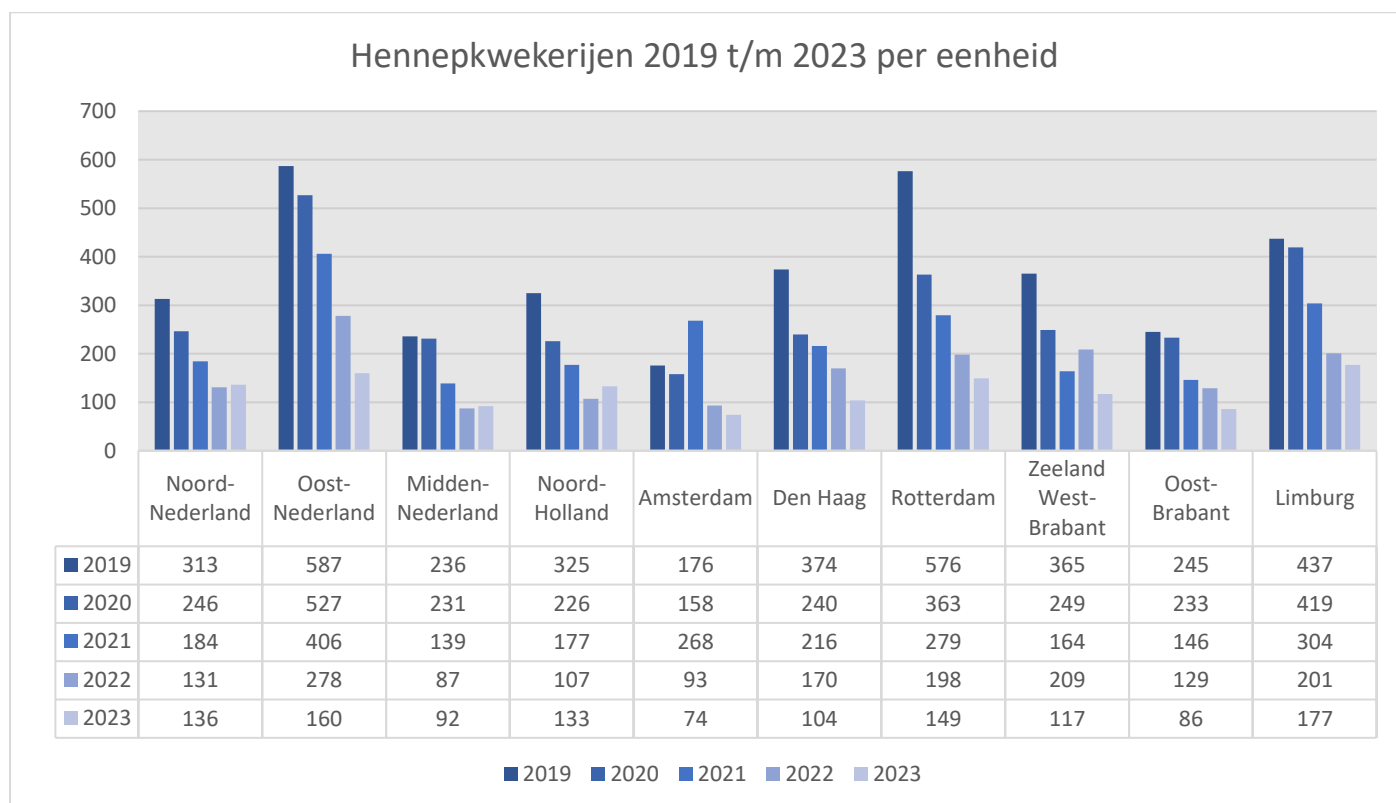

De meeste afvaldumpingen werden onderkend in Noord-Brabant (42), Zuid-Holland (33), Gelderland (31) en Limburg (30). Deze vier provincies zijn goed voor 71% van het totaal. Hierbij is het aantal dumpingen in Limburg wat gedaald en in Gelderland sterk gestegen.

3. Cannabis

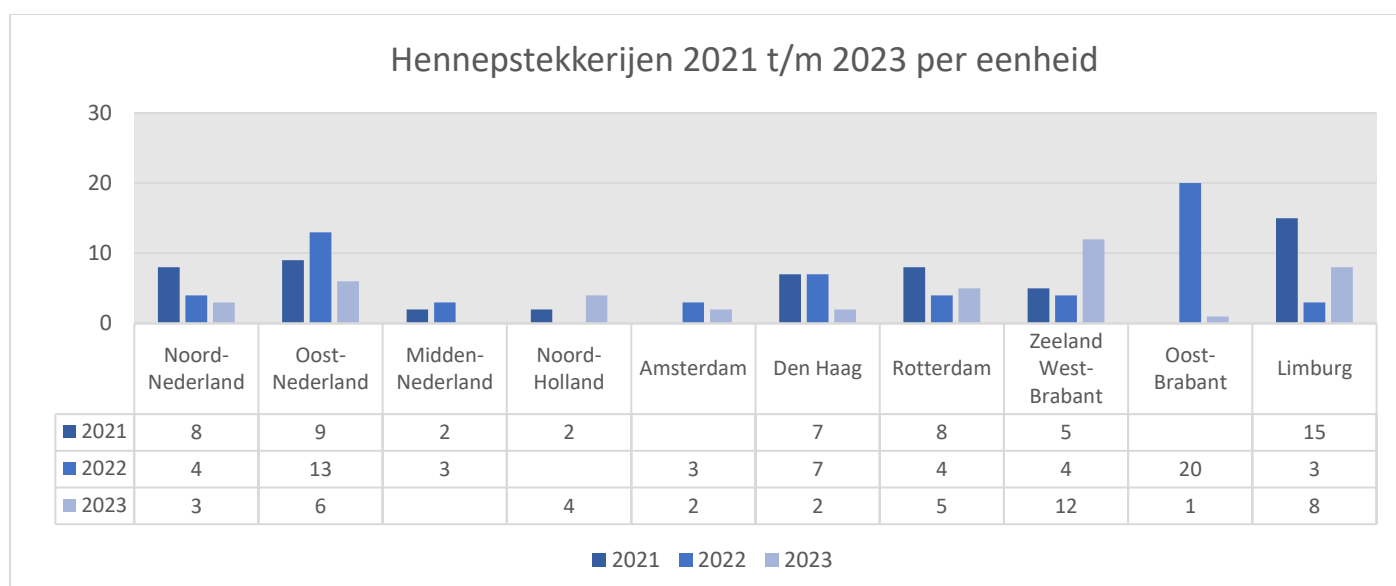
3.1 Hennepkwekerijen

In onderstaande grafiek worden locaties waar hennep werd gekweekt, per eenheid weergegeven. In het overzicht is het aantal hennepkwekerijen ontmanteld door de Landelijke Eenheid niet opgenomen.

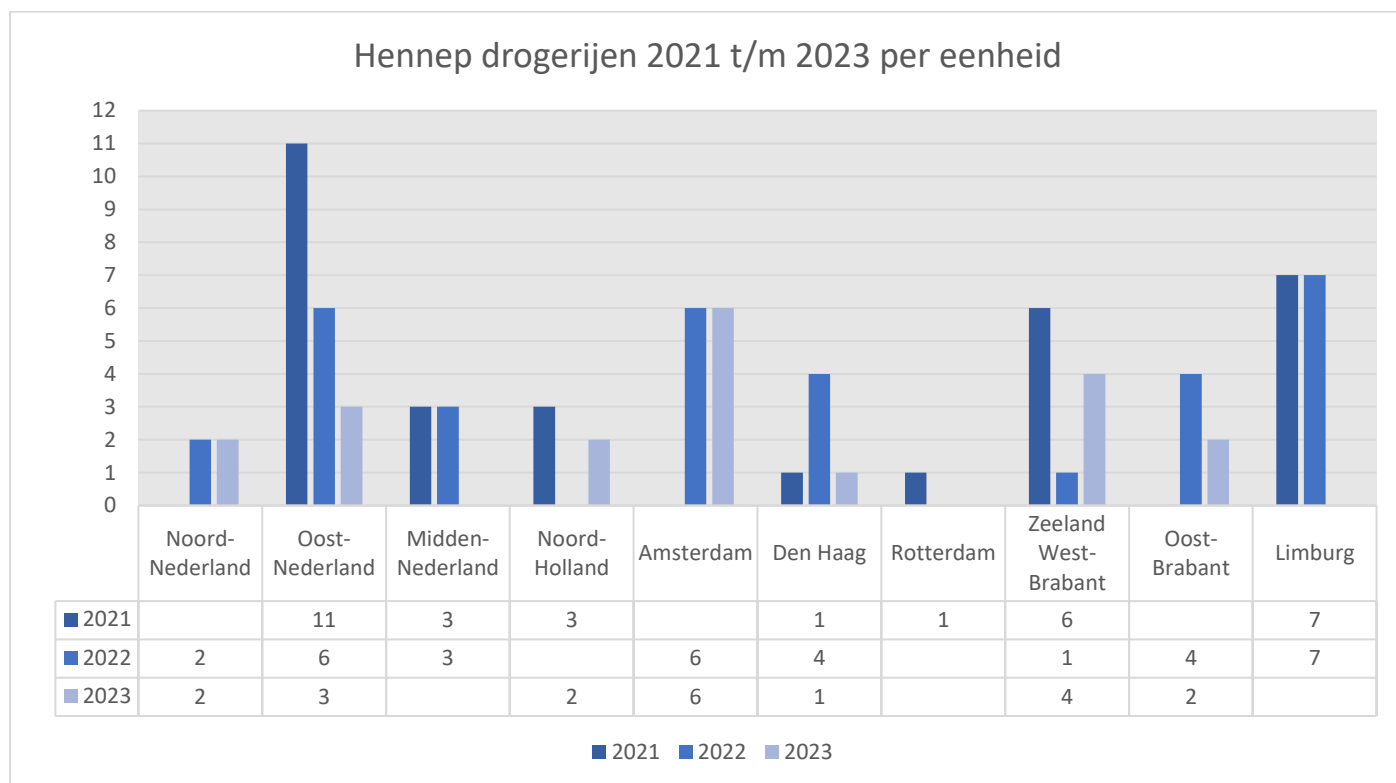
3.2 Hennepstekkerijen

In onderstaande grafiek worden de hennepstekkerijen per eenheid weergegeven.

3.3 Hennepdrogerijen

In onderstaande grafiek worden de hennepdrogerijen per eenheid weergegeven.

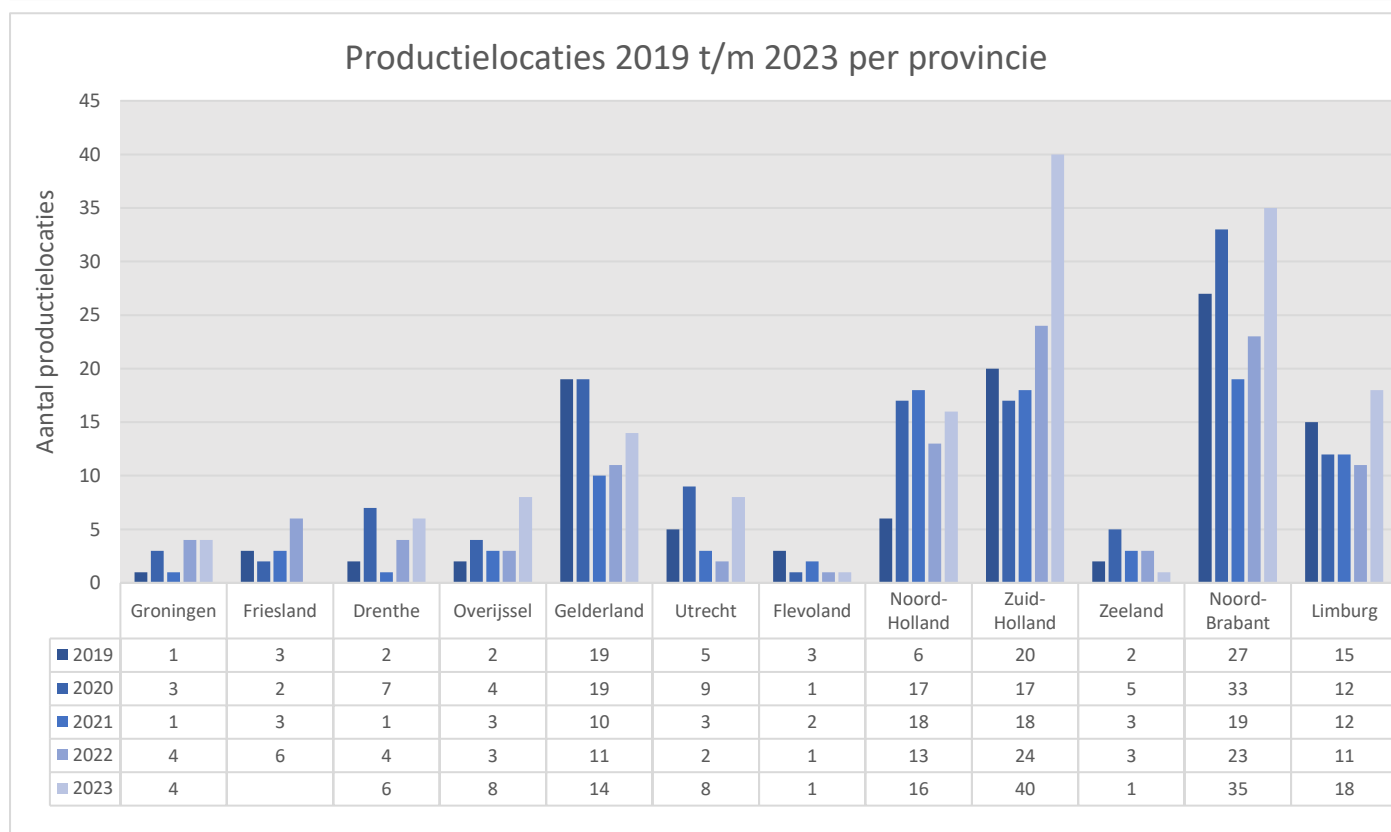
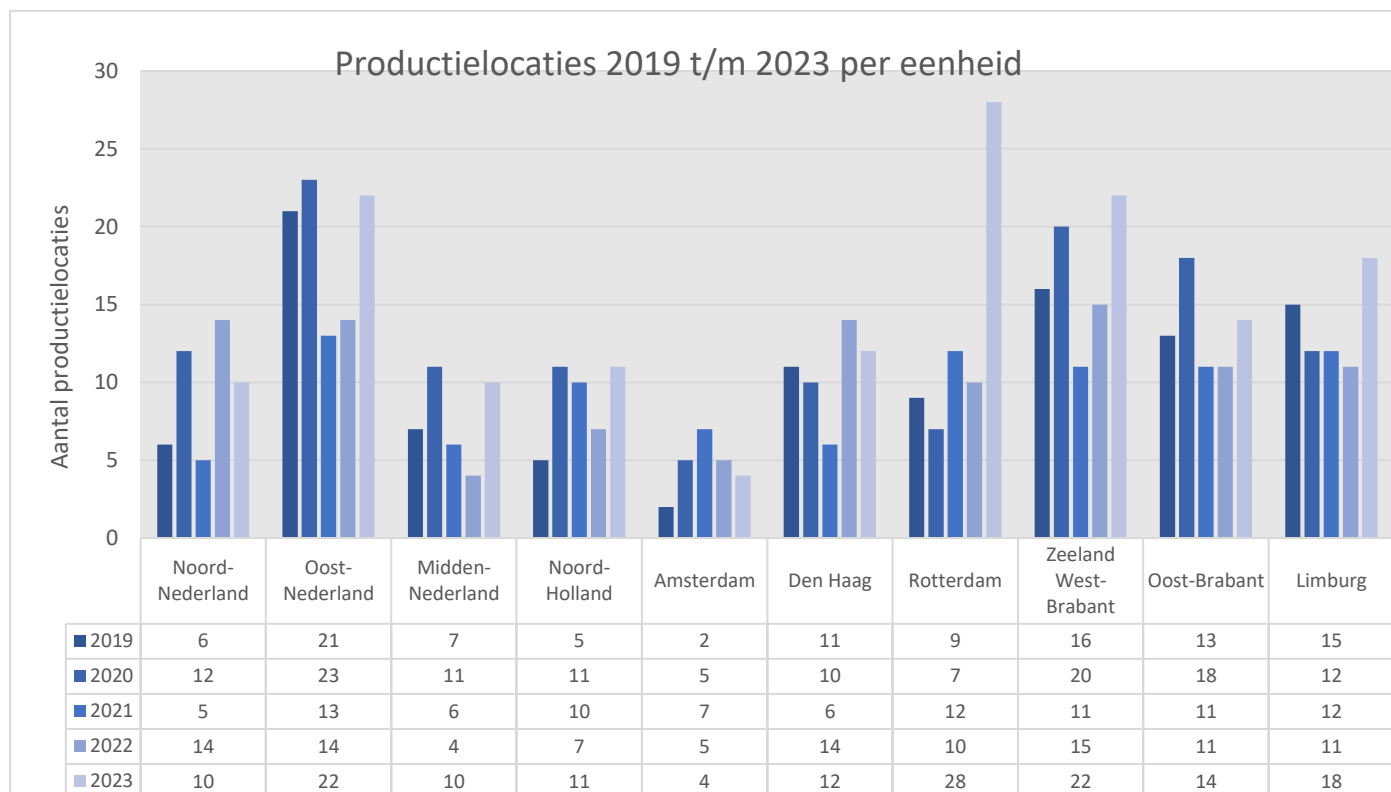
3.4 Growshops

In onderstaande grafiek worden de growshops die zijn gesloten op basis van artikel 11a Opiumwet per eenheid weergegeven.

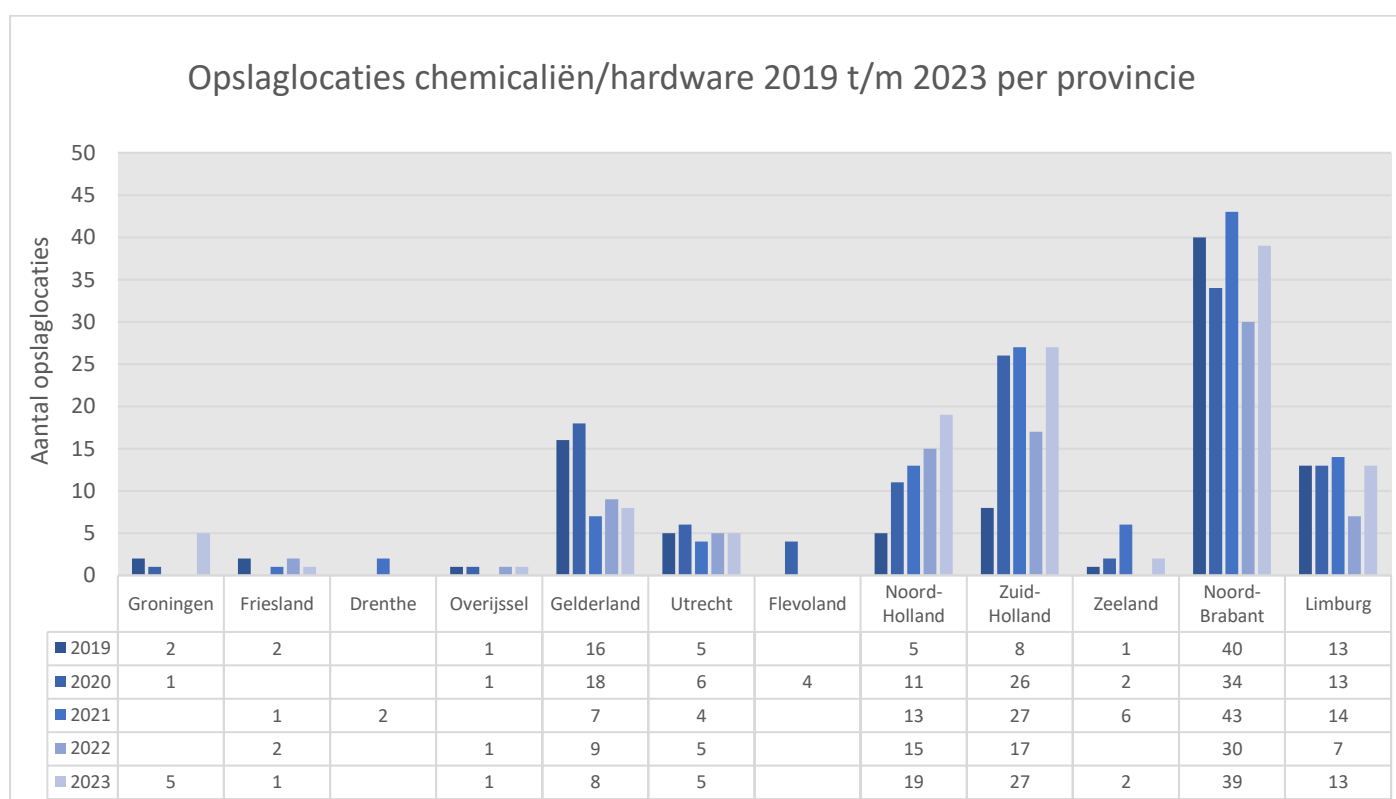
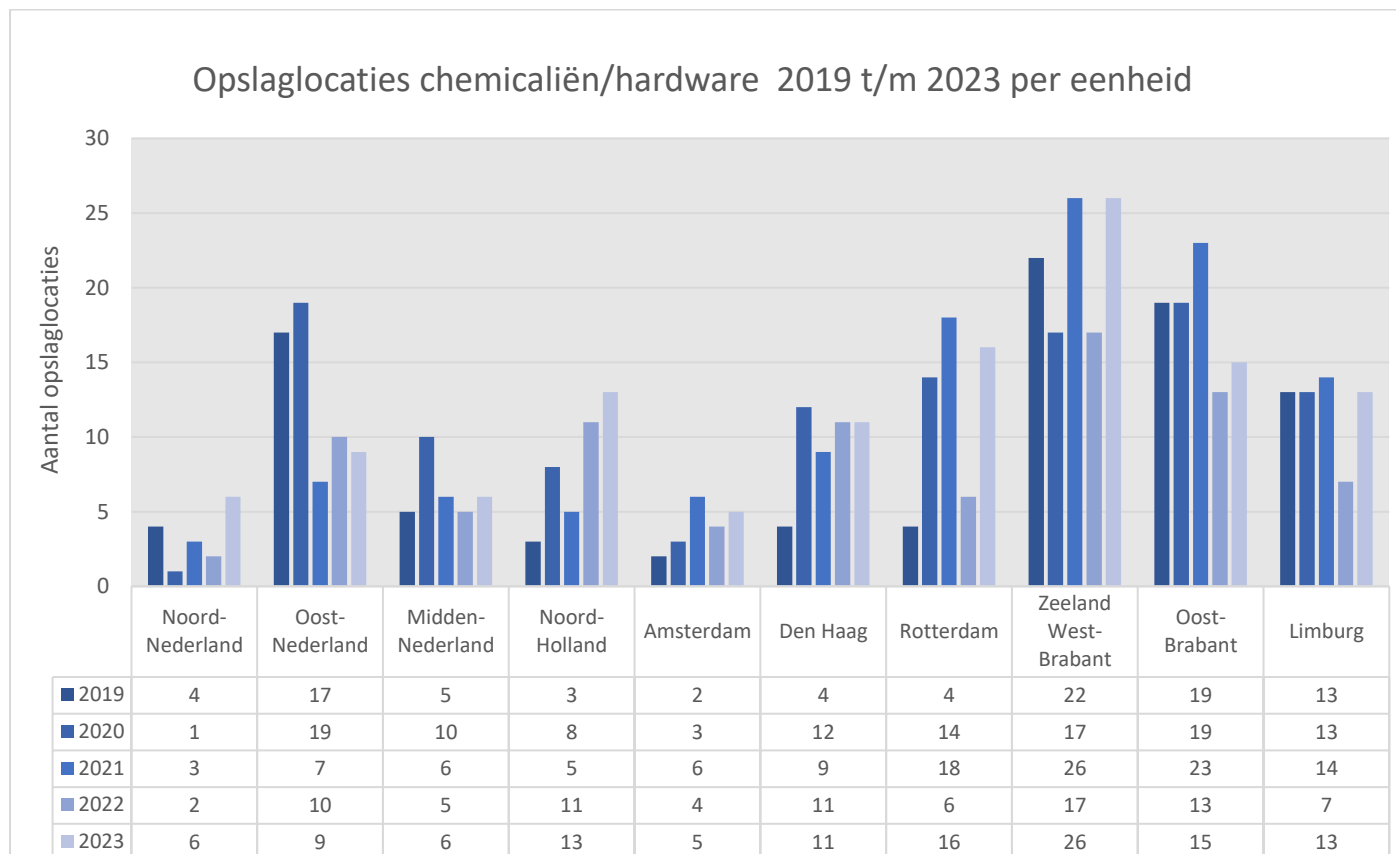
4. Productielocaties synthetische drugs, heroïne en cocaïne

Een productielocatie betreft een locatie waar de productie van synthetische drugs, heroïne en/of cocaïne plaatsvindt. Dit betreft: **conversie, synthese, kristallisatie, tableteren, extractie, versnijden, bewerken en/of verpakken.**

5. Opslaglocaties chemicaliën en/of hardware

Een opslaglocatie betreft een locatie waar **hardware** (glaswerk, ketels etc.) en/of **chemicaliën** ten behoeve van de productie van synthetische drugs wordt aangetroffen. Het betreffen hier geen locaties waar alleen eindproduct werd aangetroffen.

6. Dumplocaties drugsafval

Een dumplocatie betreft een locatie alwaar afval wordt gedumpt en waarbij **voldoende indicatoren** aanwezig zijn, op basis waarvan kan worden gesteld dat het afval afkomstig is van de productie van synthetische drugs, heroïne en/of cocaïne.

